

4 oktober 2022

Betreft: duurzame bestrijding van kinderarmoede

Geachte minister Schouten, geachte wethouders armoedebestrijding,

Net als u zijn wij, zeker in deze tijd, zeer bezorgd over de financiële situatie in gezinnen. Het is een signaal dat steeds meer kinderen zonder eten naar school komen en dat fondsen gericht op armoede bij kinderen en jongeren, zoveel aanvragen krijgen dat zij niet weten of zij in voldoende mate kunnen blijven ondersteunen. Wij maken ons zorgen omdat de stress van armoede de ontwikkeling van kinderen en jongeren onder druk zet. Hun ouders ervaren naast de eigen stress ook de zorgen en het verdriet dat zij hun kinderen niet kunnen bieden wat ze nodig hebben. Wij doen een beroep op u: help ons deze ouders te ondersteunen bij het zorgen voor hun kinderen, zodat zij de toekomstkansen krijgen die zij verdienen.

We zijn positief over het gegeven dat het kabinet en steeds meer gemeenten armoede en bestaanszekerheid agenderen, onder andere door hier -voor het eerst in de geschiedenis- een minister of wethouder op te benoemen. We zien ook dat in het beleid voorzichtig meer steun voor en vertrouwen in gezinnen ontstaat. De in de Miljoenennota aangekondigde aanpassingen in 2023 leiden bovendien tot enige verlichting en ook het toegankelijker maken van de kinderopvang is behulpzaam. Voor nu en voor de jaren erna blijft het financiële perspectief van veel gezinnen echter hoogst onzeker en de weg naar ondersteuning nodeloos complex.

Hoewel we ons realiseren dat het erg lastig is om voorbij de huidige situatie te kijken, vraagt een duurzame bestrijding van armoede in gezinnen een meerjarige aanpak, vanuit een integrale visie en een systemische kijk. Het optimaal benutten van de aanwezige wetenschappelijke, praktijk- en ervaringskennis is daarbij essentieel. Omdat wij graag onderdeel zijn van de oplossing, bieden wij aan om vanuit onze verschillende expertises mee te denken. Zonder de ambitie om compleet te zijn, hebben wij een overzicht geformuleerd van punten waarop gerichtere, structurelere en effectievere stappen gezet kunnen en moeten worden (zie bijlage). Wij zouden daarover graag met u in gesprek gaan.

Met vriendelijke groet,

Mariëtte Lusse (lector Kinderarmoede, Hogeschool Rotterdam)
Marjet Winsemius (directeur Stichting voor werkende ouders)
Stella de Swart (adviseur armoede en auteur 'Armoede krijg je gratis')
Nicole Lucassen (bijzonder hoogleraar Kinderarmoede, Erasmus Universiteit Rotterdam)
Gaby van den Biggelaar (directeur Vereniging Leergeld Nederland)
Jodi Mak (senior onderzoeker lectoraat Armoede Interventies, Hogeschool van Amsterdam)
Anna Louise Custers (lector Armoede Interventies, Hogeschool Amsterdam)
Catelijne Akkermans (armoedeonderzoeker Sociaal Kabaal)
Jan Wezendonk (directeur Kinderhulp)
Annelies Kassenberg (lector Jeugd en Leefomgeving, Hanzehogeschool Groningen)
Marc Mulder (senior ervaringsdeskundige, Movisie)

Bijlage duurzame bestrijding van kinderarmoede

Garandeer bestaanszekerheid

- Bied ouders stabiel werk dat voldoende loont en zorg dat het loont om meer uren te werken.
- Neem regie in het rigoures versimpelen van het toeslagenbeleid en ga daarbij uit van vertrouwen.
- Onderzoek mogelijkheden voor versneld saneren voor gezinnen met problematische schulden.
- Hou bij het vaststellen van leefgeld meer rekening met de behoeften van de kinderen in het gezin.
- Zorg voor snellere en betere toegang van ouders met schulden tot de formele gemeentelijke professionele schuldhulpverlening.
- Zorg dat (gescheiden) ouders de financiële verantwoordelijkheid voor hun kinderen blijven nemen.
- Oormerk gelden die voor kinderen en hun ouders bestemd zijn, zodat deze ook bij hen terecht komen.

Zet in op preventie

- Zorg voor laagdrempelige toegang tot financiële ondersteuning op plaatsen waar kinderen en ouders zijn (bijvoorbeeld: structurele zorgprofessionals op scholen en een vangnet van informele wijkorganisaties).
- Informeer (werkende) ouders met geldzorgen die nu de weg niet vinden naar financiële steun.
- Zet structurele programma's in om kinderen te leren met geld om te gaan en om jongeren voor te bereiden op financiële zelfstandigheid.
- Grijp in nu blijkt dat de nieuwe wet op de vrijwillige ouderbijdrage de kloof tussen scholen vergroot in het aanbod van verrijkende excursies en schoolreizen.

Ondersteun gezinnen

- Versimpel processen en de professionele structuur en zorg daarbij voor één regisseur voor het gezin.
- Help ouders te participeren, en geef hen de tijd om dit waar nodig in kleine stappen te doen.
- Zet in op *samenredzaamheid* waar *zelfredzaamheid* van gezinnen niet haalbaar is.
- Vraag aandacht voor gezinsbeleid bij werkgevers en laat openingstijden van scholen en kinderopvang beter aansluiten bij de zorgtaken van ouders.
- Bied kinderen waar nodig ontbijt, maar grijp dit vooral aan om de oorzaken van niet ontbijten op te lossen (bijvoorbeeld geld- en/of organisatiegebrek in het gezin, werktijden van ouders).
- Bied gezinnen waar nodig een langdurig vangnet zodat er niet alleen steun is bij acute nood, maar in het hele traject: van preventie tot nazorg.

Faciliteer professionals

- Leer professionals in basisvoorzieningen als scholen armoede signaleren.
- Geef (jeugd-)professionals de ruimte om te doen wat nodig is en faciliteer de onderlinge samenwerking tussen ouders en professionals in kinderopvang/onderwijs, sociaal domein (inclusief schuldhulpverlening), en geboorte- en jeugdgezondheidszorg.
- Faciliteer het delen van successen en veelbelovende praktijken.